

نظارت بر عملکرد به چه معناست؟ چه کمکی به مسئولیت‌پذیری دولت در قبال شهروندان می‌کند؟

با درگیر شدن در امر نظارت بر عملکرد تصمیم‌گیرندگان دولتی، می‌توانید مسئولان را به ارائه خدمات بهتر به شهروندان و فراهم نمودن دسترسی آسان‌تر آنان به اطلاعات دولتی تشویق کنید. همزمان ممکن است بتوانید زمینه‌های رشد جامعه محلی خود را نیز فراهم کنید. در کشورهای سراسر جهان، شهروندانی مانند شما پیگیر این هستند که مطمئن شوند آیا خدمات ارائه شده توسط دولت، پاسخگوی نیازهای شهروندان هست یا خیر. برای این مهم می‌توان از انواع استراتژی‌ها بهره برد، بسته به این‌که برای حل چه مشکلی اقدام کرده‌ایم و به چه آمار و اطلاعاتی دسترسی داریم.

توضیحات	نوع نظارت
<p>نظارت بر بودجه فرآیندی است که طی آن گروه‌هایی از شهروندان به عنوان ناظر در جلسات تصویب بودجه حضور داشته و به مشاهده روند برگزاری جلسات و تجزیه و تحلیل اسناد عمومی در مراحل تدوین و تصویب بودجه می‌پردازند. این نوع نظارت به منظور مراقبت و آگاهی از نحوه اختصاص بودجه عمومی از سوی دولت انجام می‌گیرد. مرحله دفاع از بودجه زمانی است که برخی از گروه‌های وابسته به شهروندان درخواست افزایش یا تغییراتی در میزان بودجه اختصاص یافته را مطرح می‌کنند. در مرحله پیگیری نحوه هزینه‌کرد بودجه، شهروندان بر منابع تخصیص بودجه و نوع مصرف آن نظارت می‌کنند تا از مصرف بودجه در جای درست و به گونه موثر اطمینان حاصل شود. این نظارت در طول دوره هزینه‌کرد انجام می‌گیرد و چرخه مصرف بودجه اختصاصی را دربر می‌گیرد. همچنین اصلاح بودجه، بسته به زمینه و جایی که نظارت بر چرخه مصرف بودجه آغاز می‌شود، می‌تواند قبل یا بعد از بررسی موارد هزینه‌کرد مالی صورت گیرد.</p>	<p>نظارت بر بودجه</p> <p>دفاع از بودجه</p> <p>پیگیری نحوه هزینه‌کرد بودجه</p>
<p>نظارت بر قانون‌گذاری فرآیندی است که در آن گروه‌های شهروندی یا نهادهای جامعه مدنی به نظارت، ارزیابی و تهیه گزارش کار از عملکرد قانون‌گذاران می‌پردازند. این نظارت همچنین شامل بررسی میزان اثربخشی و بهره‌وری قانون‌گذاران در برآورده کردن نیازهای شهروندان نیز هست. نظارت بر قوه قانون‌گذاری، بسته به ساختار هر کشور و چشم‌اندازها، منافع و ظرفیت‌های گروه‌های ناظر، می‌تواند شامل اهداف مختلفی شود. با این حال، دلیل اصلی درگیری گروه‌های شهروندی با این زمینه نظارتی این است که قانون‌گذاران را هرچه بیشتر به پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری در قبال شهروندان واداشته و باعث تقویت امر قانون‌گذاری شود. اطلاع‌رسانی عمومی از سوی گروه‌های ناظر در زمینه یافته‌ها در طول دوره نظارت، می‌تواند باعث وارد آمدن فشار مضاعف بر قانون‌گذاران شود چرا که شهروندان می‌توانند از اطلاعات منتشر شده بعنوان مبنایی برای اصلاح بودجه مالی و جلب حمایت بیشتر در راه مبارزات انتخاباتی آتی و یا دادن پیام در مورد سمت و سوی آراء در انتخابات آینده استفاده کنند.</p>	<p>نظارت بر قانون‌گذاری</p>

"گزارش سایه" (گزارش موازی) مکانیزم نظارت و بالابردن سطح آگاهی نسبت به انطباق رفتار دولت با معاهدات، کنوانسیون‌ها و اعلامیه‌های جهانی که به آن متعهد شده است را فراهم می‌کند. بعنوان بخشی از این تعهدات بین‌المللی، از دولت‌ها خواسته شده تا گزارش کار خود نسبت به مراحل پیشرفت تعهدنامه را به جامعه جهانی ارائه کنند. این گزارش رسمی دولت، میزان پای‌بندی به بخش‌های مختلف توافق‌نامه امضاء شده را مشخص می‌کند. در این‌گونه موارد، گروه‌های مدنی اغلب اقدام به تحقیق در مورد میزان مطابقت دولت متبوع خود با تعهداتی که به گردن گرفته نموده و سپس گزارشی از نتیجه تحقیقات تهیه می‌کنند که به موازات گزارش رسمی دولت و بعنوان مکمل یا حتی جایگزین آن ارائه می‌شود. برای همین آن را "گزارش موازی" یا "گزارش سایه" می‌نامند. گزارش سایه همچنین به گروه‌ها فرصت می‌دهد تا با استفاده از اصول و استانداردهای معاهده بین‌المللی مورد نظر، دولت خود را در ارائه خدمات پاسخگو و مسئولیت‌پذیر نگاهدارند. این گزارش همچنین می‌تواند موجب تقویت قوانین و سیاست‌های مرتبط با موضوع مورد نظر شود.

گزارش سایه

به‌عنوان مثال در ایالات متحده آمریکا، نظارت بر فعالیت‌های انتخاباتی فرآیندی دو بخشی است که از مرحله الکتورال (Electoral) به‌عنوان نقطه ورود شهروندان و نهادهای جامعه مدنی به روند انتخابات، به منظور ترویج پاسخگویی مقامات دولتی به رای‌دهندگان بهره می‌برد. جهت توصیف وضعیت‌های مختلف نبود مسئولیت‌پذیری در سطح محلی و ملی، گروه‌های ناظر از انواع تاکتیک‌ها برای تعامل با احزاب سیاسی و کاندیداها در دوره‌های منتهی به روز رای‌گیری بهره می‌برند. سه تاکتیک اصلی که گروه‌های ناظر با موفقیت بکار گرفته‌اند عبارت است از: راهنمایی رای‌دهندگان، استفاده از بسترهای اجتماعی و نیز برپایی کمپین اخذ تعهد. هر سه تاکتیک یاد شده به شهروندان اجازه می‌دهد تا خواسته‌ها و انتظارات خود را به کاندیداها و احزاب سیاسی یادآوری کنند و به آن‌ها بگویند که مقامات دولتی را بر اساس قول‌هایی که به مردم داده‌اند، تحت نظر و آزمایش دارند.

نظارت بر فعالیت‌های انتخاباتی

نظارت بر ارائه خدمات اجتماعی، به شهروندان اجازه می‌دهد تا بر اساس معیارهای خود به ارزیابی خدمات دولتی پرداخته و ببینند آیا این خدمات برآورد کننده نیازهای آن‌ها بوده است یا خیر. ابزارهایی مانند پرسش‌نامه گزارش شهروندی و برگه امتیازدهی محلی به شما در انجام این مهم کمک می‌کند. در بخش‌های بعدی این دوره آموزشی در مورد چگونگی اجرای این دو استراتژی نظارتی راهنمایی‌هایی ارائه خواهد شد.

نظارت بر ارائه خدمات اجتماعی

